

PRACOWITY JAK MRÓWKA

BOŻENA PAŹDZIO
MAGDALENA KLABACHA-LICA
WIOLETTA MAJEWSKA
RENATA PAŹDZIO

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania wychowania przedszkolnego

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Agnieszka Karczewska-Gzik
Recenzja merytoryczna – dr Anna Kienig
Maria Ferenc
Agnieszka Ratajczak-Mucharska
Urszula Borowska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat zajęć

Pracowity jak mrówka

Temat kompleksowy

Mieszkańcy lasu

Adresaci zajęć

6-latki, w tym dzieci ze SPE

Etap edukacyjny

wychowanie przedszkolne

Miejsce i czas realizacji zajęć

las, 30–40 minut (z możliwością wydłużenia)

Cel ogólny

wspieranie wielokierunkowej aktywności dziecka poprzez organizację warunków sprzyjających nabywaniu wiedzy w zakresie świata przyrody.

Cele operacyjne

Wiadomości: dziecko zna zasady kulturalnej komunikacji i współpracy z dorosłymi i rówieśnikami; wie, czym zajmuje się leśniczy; zna znaczenie powiedzenia „pracowity jak mrówka”; zna zwyczaje mrówek; zna swoją potrzebę aktywności.

Umiejętności: dziecko uważnie słucha; zadaje pytania dotyczące interesujących go faktów; swobodnie wypowiada się; wyjaśnia powiedzenie; mówi płynnie i w sposób zrozumiały dla otoczenia; reaguje na sygnał; rozpoznaje i nazywa leśniczego; obserwuje przyrodę; rozpoznaje i nazywa mrówki; przestrzega reguł wspólnej zabawy.

Postawy: dziecko szanuje przyrodę, jest komunikatywne, okazuje szacunek leśniczemu i wykonywanej przez niego pracy.

Środki dydaktyczne

lupy dla każdego dziecka, ilustracja wnętrza mrowiska, tamburyn

Formy pracy

zespołowa, grupowa, indywidualna

Metody/techniki pracy

praktyczne (ćwiczeń, laboratoryjne – obserwacja przez lupy), oglądowe (pokaz, obserwacja), słowne (rozmowa, objaśnienia)/techniki: doświadczeń poszukujących.

Opis przebiegu zajęć

Część wstępna

1. Wycieczka do lasu. Na powitanie leśniczy prosi dzieci o odszukanie mrowiska. Dzieci gromadzą się przy mrowisku.

Część główna

2. Leśniczy prowadzi z dziećmi rozmowę na temat m.in.: zwyczajów mrówek, ich pracy, podziału ról na robotnice i królową, opieki nad larwami, wzajemnej pomocy, dzielenia się jedzeniem.
3. Swobodne wypowiedzi dzieci na temat powiedzenia „pracowity jak mrówka”.
4. Leśniczy przedstawia ilustrację wnętrza mrowiska. Opowiada o korytarzach, jakie budują mrówki.
5. Dzieci otrzymują od leśniczego lupy i oglądają mrówki w powiększeniu, zwracając uwagę na bezpieczeństwo tych małych bohaterów.

Część końcowa

6. Zabawa ruchowa „Droga do mrowiska”. Nauczyciel dzieli dzieci na grupy. Dzieci ustawiają się w rzędzie – jedno za drugim. Udają, że są mrówkami idącymi do mrowiska. Idą jedno za drugim w tym samym tempie, nie popychając się, nie wyprzedzając. Nauczyciel gra na tamburynie, zmieniając tempo. Dzieci maszerują w kierunku wskazanym przez pierwszą mrówkę.
7. Dzieci dziękują leśniczemu za spotkanie.

Podsumowanie zajęć

Dzieci trzymają w ręku patyczek. Nauczyciel stawia pytania : „Czy można niszczyć mrowisko? ”, „Czy mrówki są pożyteczne? ”, jeżeli odpowiedź jest twierdząca, dzieci podnoszą patyk do góry, jeżeli przecząca, opuszczają patyk w dół.

Komentarz metodyczny

Nauczyciel na bieżąco przekazuje dziecku informację zwrotną poprzez wskazanie, co dziecko robi dobrze, co i jak wymaga poprawy. Nauczyciel przygotowuje dzieci do wycieczki, określa cel wyjścia do lasu: obserwacja życia mrówek. Zajęcia prowadzi leśniczy. W przypadku stymulacji, rozwijania, usprawniania funkcji psychomotorycznych nauczyciel włącza do zajęć cele terapeutyczne. Etapy zajęć

powiązane są z kształtowaniem kompetencji kluczowych w zakresie rozumienia i tworzenia informacji, kompetencji matematycznych oraz kompetencji w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii, kompetencji osobistych, społecznych i w zakresie umiejętności uczenia się, kompetencji obywatelskich.

Ogólne wskazania do pracy z dzieckiem ze SPE (szczegółowe wskazania co do dostosowania metod/technik/form/warunków/organizacji pracy do indywidualnych możliwości dziecka zawarte są w IPET, opinii) – w razie potrzeby: zmiana formy aktywności, formy pracy, zmodyfikowanie metody/techniki pracy, zmniejszenie/zwiększenie liczby zadań/kart pracy, dostosowanie środków dydaktycznych do dysfunkcji dziecka, zróżnicowanie kart pracy, stały nadzór, dostosowanie stanowiska pracy/sposobu komunikowania się do dysfunkcji dziecka (np. przez odpowiednie oświetlenie, widoczność, miejsce blisko nauczyciela, eliminowanie zbędnego hałasu, unikanie gwałtownych ruchów, nadmiernej gestykulacji, właściwe umiejscowienie dziecka w sali/przy stoliku, dogodny dostęp do miejsca pracy, informowanie o zmianach w topografii sali, dbanie o aranżację otoczenia tak, aby ułatwić dziecku orientację w przestrzeni, kontrastowe oznakowanie ciągów komunikacyjnych).